

N:o 169.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående pension åt skrifbiträdena hos domänstyrelsen Ebba Maria Virginia Sundberg och Hedvig Mathilda Sundberg; gifven Stockholms slott den 31 mars 1911.

Under återopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva,

att en hvar af skrifbiträdena Ebba Maria Virginia Sundberg och Hedvig Mathilda Sundberg må från och med månaden näst efter den, då hennes anställning såsom skrifbiträde hos domänstyrelsen kan komma att upphöra, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till belopp af 1,000 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Oskar Nylander.

*Utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 31
mars 1911.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve TAUBE,
Statsråden: PETERSSON,
              HEDERSTIERNA,
              SWARTZ,
              grefve HAMILTON,
              MALM,
              LINDSTRÖM,
              NYLANDER,
              VON SYDOW,
              VON KRUSENSTIERNA.

Departementschefen, statsrådet Nylander, anförde.

Uti en till Eders Kungl. Maj:t ingifven underdånig skrift hafva de hos domänstyrelsen anställda skrifbiträdena Ebba Maria Virginia Sundberg och Hedvig Mathilda Sundberg, under förmålan att de i mer än fyrtio år tjänstgjort som skrifbiträden vid statens ämbetsverk, anhållit att, då de nu fyllt respektive 65 och 61 år och vore i saknad af andra medel till sitt uppehälle, blifva ihågkomna med pensioner i likhet med förutvarande skrifbiträdet hos domänstyrelsen, änkan Anna Katarina Matilda Zetterstén, som af 1910 års Riksdag medgifvits en årlig pension af 1,000 kronor.

Vid sin skrift hafva sökandena bifogat, bland annat, dels behöriga frejdebetyg, utvisande att de vore födda, Ebba Maria Virginia Sundberg

den 16 juli 1845 och Hedvig Mathilda Sundberg den 23 november 1849, dels ock ett af förre registratorn och aktuarien i domänstyrelsen A. W. Stahre den 9 december 1910 utfärdadt intyg, hvaraf inhämtas, att sökandena under deras mer än 40-åriga arbete såsom skrifbiträden först hos skogsstyrelsen och senare hos domänstyrelsen, hvilket arbete emellertid utförts icke inom nämnda ämbetsverks lokaler utan i sökandenas hem, presterat ett oafbrutet och omfattande skrifarbete, som måst förutsätta en daglig arbetstid för hvardera af dem motsvarande i medeltal minst den för i domänstyrelsen anställda kvinnliga biträden anslagna dagliga arbetstid, fem timmar.

Uti sin skrift hafva sökandena, under framhållande att de numera ej vore fullt arbetskraftiga, rörande sin tjänstgöring meddelat bland annat följande.

Sökandena hade några år före 1870 börjat sin tjänstgöring i skogsstyrelsen. På grund af bristande utrymme i skogsstyrelsens och domänstyrelsens lokaler hade sökandena alltid utfört skrifarbetet i sitt gemensamma hem mot gemensam ersättning, som växlat mellan 8 öre och 15 öre för hvarje handskrifven samt 12 och 25 öre för hvarje maskinskrifven sida.

För att ådagalägga att det af sökandena utförda arbete omfattat minst samma dagliga arbetstid, som varit gällande för de sedermera anställda och i domänstyrelsens lokal arbetande skrifbiträdena, hafva sökandena meddelat, att de från och med år 1881 tillsammans utskrifvit 423,685 handskrifna och maskinskrifna originalsidor. Detta antal, fördeladt på 29 år 11 månader, skulle komma att utgöra 14,135 sidor i medeltal per år. Då enligt sökandenas erfarenhet hvarje sådan sida i medeltal kräft minst 15 minuter, hade den dagliga arbetsprodukten under de sista 30 åren motsvarat en arbetstid af minst $12\frac{1}{2}$ timmar eller $6\frac{1}{4}$ timmar för hvar och en af sökandena. Denna dagliga arbetstid öfverstege de 5 à 6 timmar, som i ämbetsverkets lokal användts af de där anställda skrifbiträdena. Sökandenas arbetstimmar utgjorde ett stort medeltal för 30 år och hade ej varit jämnt fördelade på arbetsdagarna, utan ofta orsakat nattarbete, då domänstyrelsen i ganska stor utsträckning påfordrat vidlyftiga och på eftermiddagen till dem aflämnade koncepts utskrifvande till påföljande dags morgon. Som sökandenas ögon nu lede af det långvariga skrifarbetet, vore de snart i behof af hvila från detta arbete.

Förutom hvad ofvan anförts, hafva sökandena jämväl ansett sig böra framhålla, att den betalning, de erhållit, icke varit större än den

ersättning, som lämnats åt de i ämbetsverkets lokal arbetande skrifbiträden, hvarför sökandena ej borde vara uteslutna från pensionsrätt.

Enligt vid ansökningen fogade beräkningar öfver sökandenas inkomster af renskrifningsarbetet, hafva dessa inkomster för sökandena gemensamt uppgått för år 1909 till 2,994 kronor 26 öre och i medeltal för hvar och ett af de fem sista åren till omkring 2,640 kronor.

Till följd af nådig remiss har domänstyrelsen den 23 december 1910 afgifvit utlåtande i ärendet samt därvid bland annat meddelat, att af hos domänstyrelsen företagen undersökning framgått, att sökandena åtminstone allt sedan år 1870 ombesörjt den hufvudsakligaste delen af inom dåvarande skogsstyrelsen förekommande renskrifning. När sedermera från och med år 1883 skogsstyrelsens verksamhet öfverflyttats till domänstyrelsen, hade sökandena fortsatt med renskrifningsarbetet för sistnämnda ämbetsverk. Deras i remissakten förekommande uppgifter rörande af dem under de särskilda åren uppburna ersättningar hade kunnat kontrolleras genom hos styrelsen befintliga räkenskaper och befunnits vara åtminstone icke för högt upptagna. Af nämnda uppgifter torde till fullo framgå, att sökandena varit så strängt upptagna med renskrifningsarbete för styrelsens räkning, att den omständigheten, att de utfört arbetet hemma hos sig och icke på ämbetsrummet, hvarest för öfrigt plats ej kunnat beredas dem, icke borde kunna inverka på nu föreliggande fråga, särskildt som de båda med synnerligt nit och framstående skicklighet utfört sitt arbete, ej väjande ens för nattarbete, när sådant stundom påfordrats vid särskildt brådskande tillfällen. Såvidt styrelsen hade sig bekant, saknade sökandena nödiga existensmedel, när de icke vidare förmådde fortsätta sitt arbete.

På grund af hvad domänstyrelsen anfört har styrelsen hemställt, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen medgifva, att en hvar af sökandena måtte från och med månaden näst efter den, då hennes anställning såsom skrifbiträde hos styrelsen kunde komma att upphöra, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af 1,000 kronor eller samma belopp, som beviljats änkan Zetterstén.

Uti infordradt underdånigt utlåtande af den 28 december 1910 har statskontoret, då goda skäl föreläge att bereda sökandena pensionsförmån, samt, äfven om de begärda, af domänstyrelsen tillstyrkta pensionsbeloppen måhända syntes något höga i jämförelse med sökandenas inkomst af skrifarbetet, statskontoret likväl, med hänsyn till sökandenas synnerligen långvariga arbete i statens tjänst, icke ansett

sig böra göra någon erinran mot beloppen i fråga, förty i underdånighet hemställt om nådigt bifall till ansökningen på sätt domänstyrelsen föreslagit.

Beträffande änkan Zetterstén ber jag få framhålla, att det pensionsbelopp, som af 1910 års Riksdag beviljats henne bestämts till 1,000 kronor, motsvarande $\frac{2}{3}$ af hennes beräknade årsinkomst, 1,500 kronor, och torde det äfven tillåtas mig erinra, att Eders Kungl. Maj:t innevarande år hos Riksdagen gjort framställning om pension med 1,000 kronor om året jämväl åt ett annat hos domänstyrelsen anställt skrifbiträde, Elisabeth Wilhelmina Nordendahl.

Under åberopande af hvad i ärendet förekommit, och då enahanda pensionsförmåner, som förut ansetts böra tillkomma skrifbiträden inom domänstyrelsen, torde böra sökandena beredas, hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen medgifva,

att en hvar af skrifbiträdena Ebba Maria Virginia Sundberg och Hedvig Mathilda Sundberg må från och med månaden näst efter den, då hennes anställning såsom skrifbiträde hos domänstyrelsen kan komma att upphöra, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till belopp af 1,000 kronor.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställen behagade Hans Maj:t Konungen lämna nådigt bifall och förordnade, att proposition i ämnet af den lydelse, bilaga . . . till detta protokoll utvisar, skulle till Riksdagen aflåtas.

Ur protokollet:

Herman Schlytern.